

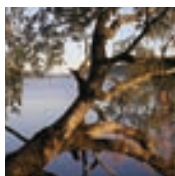
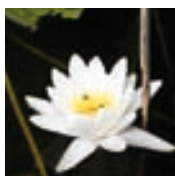
Vanajanreitin kalapaikkaopas 2012

*Kalaan
Hämeeseen!*

Tutustu Vanajanreitin kalapaikkoihin: www.vanajanreitti.fi
Oppaasta löydät parhaimmat apajat ja kuumimmat kalastusvinkit.

Sisältö

Vanajanreitti – kokemuksia ja elämyksiä	3
Keskikesä on kuhanuistelun sesonkiaikaa	4
Madepilkille helmikuussa	6
Lapset mukaan kalaretkelle!	8
Alueen palveluiden sijainti	10
Vanajanselkä – ahvenaita ja kuulu kuhavesi	12
Lepaalta Kernaalaan – 30 km kalaisaa reittivettä	14
Aulangonjärvi – kalasta luonnonhoitoalueella	16
Katumajärvi – suurankeriaita ja karppeja	18
Pääjärvi – alueen syvin järvi	20
Mommilanjärvi – kuhaa ja lymyävää haukea	22
Loppijärvi ja Kaartjärvi – suurhaukea uistellen	24
Alajärvi – kelpo uistelu- ja pilkkivesi	26
Renkajärvi – karua ja komeaa	28
Takajärvi – kirkasvetinen ahvenaita	30
Jokikalastusta Teuronjoella ja Renkajoella	32
Vanajanreitin kalalajit	34
Internetistä lisätietoa	36
Kalastajan kultaiset säännöt	36

www.vanajanreitti.fi

Vanajanreitti

– kokemuksia ja elämyksiä

Mökkilaituri, kesäaamu ja onkivapa, kirpeä pakkane ja lumen narske kengän alla, kairan suhahtelu jäähän... kalastaminen on paljon muutakin kuin komea saalis. Ota käyttöösi Vanajanreitin kalapaikkaopas ja löydä mukavat onkirannat ja hyvät pilkkipaikat. Oppaasta saat tietoa kalalajeista, kalastusvälineistä ja parhaista saalispaikoista.

Vanajaveden ohella oppaassa esitellään muita mielenkiintoisia kalastuskohteita Hämeessä, muun muassa Aulangonjärvi Hämeenlinnassa, Pääjärvi Lammilla ja Loppijärvi Lopella. Esiteltäviksi kohteiksi on valittu järviä ja jokia, joissa kalastaminen on ilo; luvanhankinta sujuu helposti, vesille pääsee ja saalistakin tulee. Vanajanreitillä pääset nauttimaan ulkoilusta kaikkina vuodenaikoina.

Vanajanreitin kalapaikkaopas tehtiin osana Vanajaveden reitin kehittämishanketta (2005–2007). Oppaan kohdealueena on Vanajaveden reitin valuma-alue. Kehittämishanketta toteutti ja rahoitti Hämeen ympäristökeskus EU:n ja kansallisella ja rahoituksella. Kanta- ja Päijät-Hämeen kunnista hankkeeseen osallistuivat Hattula, Hausjärvi, Hämeenkoski, Hämeenlinna, Janakkala, Kärkölä ja Loppi. Oppaan kohdealueena on Vanajaveden reitin valuma-alueen tärkeimmät vesistöt

Oppaan lupahinnat ja -alueet perustuvat vuoden 2012 tietoihin. Oppaan on päivittänyt Vanajavesikeskuksen Viestejä Vanajavedellä -hanke.

Tervetuloa kalaan Hämeeseen!

Opastyöryhmä

Tarinka Ringvall Hämeen ympäristökeskus

Sisko Siiankoski Hämeenlinnan kalastusalue

Vesa Lehtimäki Hämeen TE-keskus

Petri Mäkinen ProAgria Häme

Janne Rautanen Suomen Vapaa-ajankalastajien keskusjärjestö

Niklas Lankisch Pohjolan Luonto ja Kala Oy

Mika Viitanen Fishing Lords Oy

**Nyt kalaan
Hämeeseen!**

Keskikesä on kuhanuistelijan sesonkiaikaa

Vanajanreitin kalapaikkaoppaasta löydät vihjeet, mistä kuhaa kannattaa pyytää ja millaista uistinta käyttää. Kesäiseen kuhanuisteluun kannattaa suunnata esimerkiksi Vanajanselälle tai kapealle reittivesiosuudelle Kernaalanjärveltä Lepaalle. Myös Mommilanjärvi ja Pääjärvi ovat hyviä kuhaveisiä.

Syvyyskartta ja kaikuluotain auttavat löytämään kuhat tuntemattomastakin järvestä. Kuhan tärkeät saaliskalat, kuore, ahven ja muikku, oleskelevat mielellään matalikoiden ja rinteiden lähetyvillä. Näille alueille myös kuhat kerääntyvät.

Alkukesästä kuhat ovat vielä kutupaikojen lähetyvillä ja iskevät hanakasti uistimiin. Kivikkoiset matalikot ja matalahkot sisälahdet ovat tyypillisiä alkukauden paikkoja. Kutuajan jälkeen kuhat siirtyvät selkä-

vesille saalistamaan muikkuja ja kuoreita. Selkävedet ovat yleensä parhaimmillaan heinäkuussa, jolloin veden lämpötila on noussut huippuunsa.

Tavallinen möhkövene soveltuu hyvin kuhanuisteluun

Veneen varustaminen kuhanuistelua varten ei paljon kukkaroa kevennä. Perinteinen tapa on pitää vapoja käsissä, jolloin vastaiskun saa tehtyä heti. Vapaa kannattaa välillä nykäistä, jolloin uistin saa pyrähtelevän, hyvin pyytävän liikkeen. Useiden vapojen käyttäminen vaatii veneeseen vapatelineet. Neljä vapaa on sopiva määrä aloittelijallekin.

Siimasotkujen estämiseksi pisimmät vavat laitetaan reunoille ja lyhyemmät vavat viistosti taaksepäin. Uloimpiin vapoi-

hin laitetaan lähellä pintaa uivat uistimet ja sisempiin vapoihin syvälle sukeltavat uistimet. Uloimmissa vavoissa kannattaa käyttää pidempää siimaa kuin sisemmissä.

Kokeneet kuhanuistelijat väittävät, että suuret kuhat vaativat hidasta vetoa, pieniä saa kovemmallakin vauhdilla. Vetonopeus kannattaa valita käytettävien vieheiden mukaan. Nosta veneen nopeutta hitaasti ja katso, milloin uistimet alkavat uida eloisesti – silloin vauhti on sopiva.

Kuhanuistimessa koko ja väri ovat tärkeitä

Koko on yksi tärkeimmistä kuhanuistimen ominaisuuksista. Kuha ei ahmi kovin kookkaita makupaloja. Kaksitoista senttiä on monien kalastajien mielestä maaginen uistinkoko.

Tunnetuista kuhavaappumerkeistä voisi mainita Jessen, Rapalan Huskyt ja Magnumit. Muita varsinkin Hämeessä ja Itä-Suomessa menestyneitä vieheitä ovat HK:n Varma ja Merimetso, jotka ovat useiden kilpauistelijoiden luottovaappuja. Katso, mihin väriin kuha nappaa, ja valitse kaikkiin uistimiin saman värinen viehe.

***Kuhanuistelussa
hidas vetonopeus
toimii hyvin.***

Madepilkille helmikuussa

Made on haastava kalastettava. Sen saaminen jäälle vaatii kalastajalta keskittymistä, tietoa apajista ja hitusen onnea.

Mateet ovat usein pienellä alueella, jonka löytäminen palkitsee kalamiehen. Usean kalastajan voimin matikoiden paikallistaminen onnistuu parhaiten. Yhden pilkkijän löytäessä kalat kannattaa kaikkien suunnata samalle alueelle. Mitä useammalla vieheellä kalastetaan, sitä aktiivisemmaksi parvi käy.

Mateita kannattaa etsiä ennakkoluulottomasti koko oletetulta kutualueelta. Pienet matalikot, kivikot ja niemien kärjet ovat kokeilemisen arvoisia. Mateet hakeutuvat erityisen mielellään virtaaville alueille.

Kalaisalle paikalle on hyvä kairata reikiä jopa metrin välein. Mateiden ollessa

kudulla ne liikkuvat koko ajan. Kutuaikana mateet liikkuvat usein samoja reittejä pitkin, joten kaloja antaneita avantoja kannattaa kokea illan aikana useasti.

Kookkaat madepilkit

Ryöstäjä on usein maalattu valkoiseksi madenaaraan vatsaa jäljitellen. Ryöstäjää pompotetaan pohjassa niin, että peräkoukut koskettavat pohjaa koko ajan. Hyviä madepilkkejä ovat mm. JK ja Pete. Tärppi tuntuu pienenä nykyksenä tai painalluksena.

Madehara on myös kokeilemisen arvoisen pilkki, sillä se pyytää hyvin kaloja koko sesongin ajan. Harassa on hakanen syöttikalan kiinnittämistä varten. Myös madeharaa pomputellaan pohjan tuntumassa. Mateen tärpätessä tuntuu otti kalastajan kädessä

siiman värähtelynä. Madeharan huonoja puolia on sen tarttuminen kiinni jäänreunaan kalaa nostettaessa.

Ennen ja jälkeen kudun syöttipilkki on omiaan madepilkinnässä. Painavan pystypilkin koukkuun laitetaan pala muikkua, silakkaa tai kuoretta syötiksi.

**Pilkkiä
pomputellaan
pohjan
tuntumassa.**

Lapset mukaan kalaretkelle!

Kalastajan luvat ja maksut

Kalastaja	Kalastusmuoto	Kalastuksen hoitomaksu	Läänikohtainen viehekortti	Kalastusoikeuden haltijan lupa
Kaikki ikäluokat	Onkiminen ja pilkkiminen	EI	EI	EI
Alle 18 v. tai 65 v. täyttänyt	Viehekalastus	EI	EI	EI
	Muu kalastus ja ravustus	EI	EI	KYLLÄ
18–64 v. täyttänyt	Viehekalastus	KYLLÄ	JOKO	TAI
	Muu kalastus ja ravustus	KYLLÄ	EI	KYLLÄ

Jokaisen 18–64 -vuotiaan, joka harjoittaa muuta kalastusta kuin onkimista tai pilkkimistä, on suoritettava kalastuksenhoitomaksu. Kalastuksenhoitomaksu on henkilökohtainen ja vuonna 2012 se on 22 euroa kalenterivuodelta ja 7 euroa viikon kalastusjaksoilta.

Lisätietoja kalastuslupa-asioista: www.mmm.fi/kalastus

Kalastus on hyvä harrastus koko perheelle. Onkimiseen ja pilkkimiseen tarvittavat välineet ovat edullisia eikä kalastuslupia tarvita. Heittokalastuksenkaan luvat eivät ole kalliita.

Lapsille sopivia välineitä löytyy kalastusvälinekaupasta. Onki tai virveli ei saa olla liian raskas. Ongintaan sopii erinomaisesti 3 tai 4 metrin mittainen teleskooppivapa. Onkilaitteeksi kannattaa valita perinteisen punavalkoisen mallin sijasta herkkä puikkokoho sekä pieni koukku. Talvisilla pilkkireis-suilla lapsille käyvät samat välineet kuin aikuisille. Kouluikäiset lapset oppivat helposti myös virvelöimään. Nykyiset siimat kestävät hyvin kulutusta ja niillä on hyvä vetolujuus. Kelalle kannattaa laittaa noin 0,25 millistä siimaa. Pitää myös muistaa, että lapset tarvitsevat jonkun opastamaan kalastuksessa. Mikäli perhepiiristä ei löydy opastajaa, niin ohjausta löytyy muun muassa kalastusseuroista. Kalastus tuo rauhallisuudessaan loistavaa vastapainoa nyky maailman kiireelliselle elämänrytmille. Kalaretkillä saadaan positiivisia luontoelämyksiä, jotka muutoin jäävät liian vähiin.

Kannattaa valita herkkä puikkokoho ja pieni koukku.

Palveluiden sijainti

Vanajanselkä

- 1 Hotelli Petäys
- 2 Retulansaari
- 3 Kauraan saari
- 4 Pappilanniemen kurssikeskus
- 5 Jalavaniemen matkailualue

Vanajanreitti

- 6 Kesäkahvila Suviranta
- 7 Linnatuuli
- 8 Kylpylähotelli Rantasipi Aulanko
- 9 Lepaan viini- ja puutarhatila
- 10 Mierolan Silta Cafe
- 11 Aulangon tekosaarten kodat
- i Hämeenlinnan matkailuneuvonta
- 12 Kirstulan kartano

Aulangonjärvi

- 8 Kylpylähotelli Rantasipi Aulanko
- 13 Aulangon kievari
- 14 Aulangon lomakylä
- 15 Aulangon ulkoilumaja

Katumajärvi

- 16 Vanajanlinna

Pääjärvi

- 17 Kaunisniemen leiri- ja kurssikeskus
- 18 Jokelan Kartano
- 19 Matkailutila Tulimäki

Loppijärvi ja Kaartjärvi

- 20 Halmelan lomamökkit
- 21 Laakasalo
- 22 Riihisalo

Alajärvi

- 23 Inkalan kartano
- 24 Tervaniemen kota
- 25 Soininsaarella kaksi kotaa

Renkajärvi

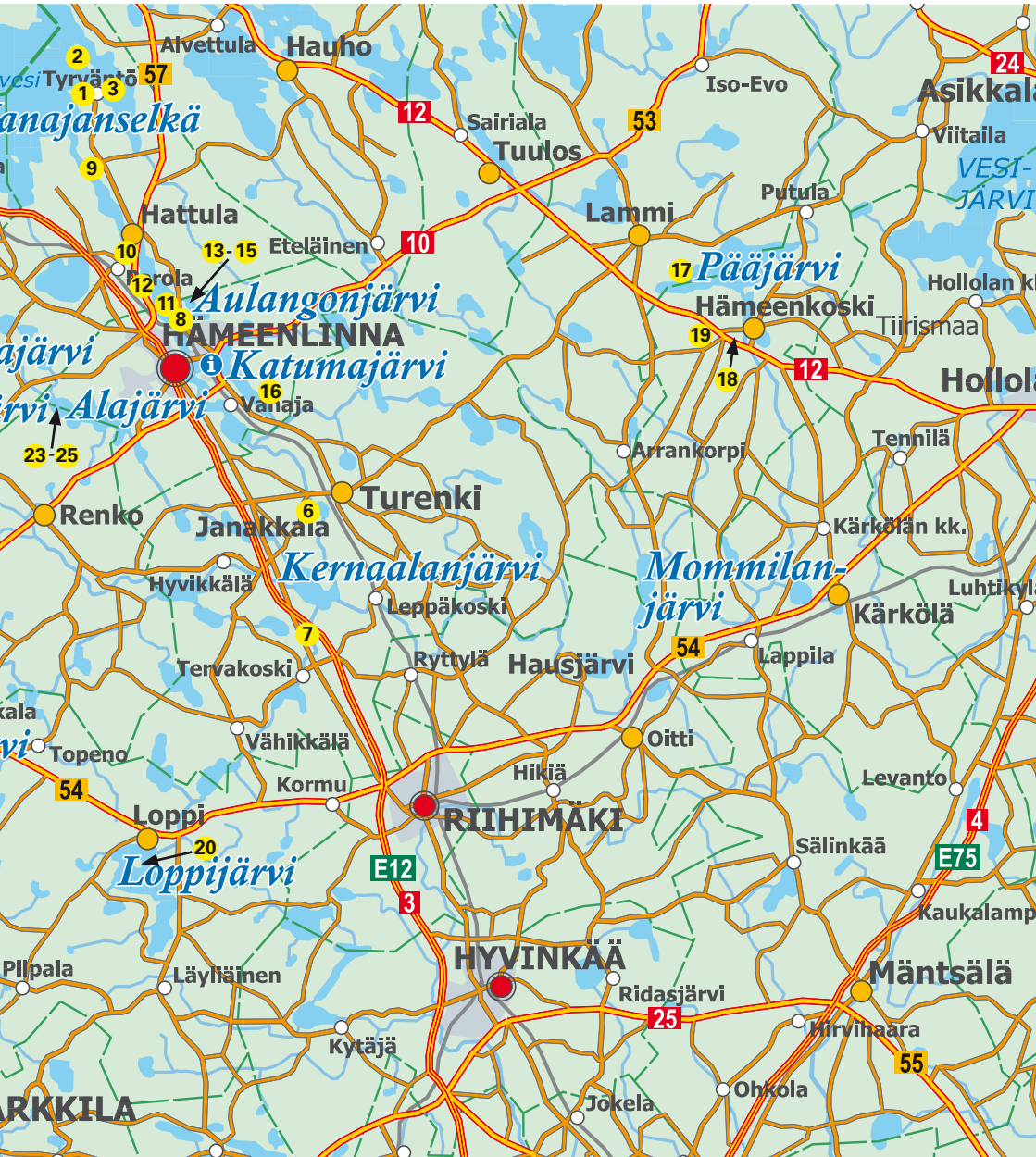
- 26 Renkaloma

Teuronjoki

- 18 Jokelan Kartano
- 19 Matkailutila Tulimäki

Tervetuloa
kylään ja
kалаan!

Vanajanselkä

– ahvenaitta ja kuulu kuhavesi

Ahven

Tuskin yksikään pilkkijä on joutunut lähemmään Vanajanselältä ilman ahvenia. Alueella järjestetään myös lukuisia pilkkikilpailuja. Vaikka Vanajan talvinen ahven on useimmiten pienikokoista, nousee sitä runsaasti. Kilpailuissa vikkelimät pilkkijät nostavat jäälle lähes 20 kiloa ahvenia. Pikkuahvenet ovat omiaan vaikkapa kalakukkoon, mutta kokeneet pilkkijät tavoittelevat selkävesiltä myös paisinpannuun kelpaavia ajoahvenia. Hämäläiseen tyyliin siiman päähän solmitaan usein tasapainopilkki, mutta vielä yleisempi viehe on pystypilkki pienellä värikoukulla varustettuna. Erityisen varma väline on tapsipilkki, jossa mormyska ripustetaan vaaksanmittaiseen siimaan pystypilkin alapuolelle. Syötiksi kelpaa karpäsen- tai surviaisentoukka. Parhaat tärrppiakat löytyvät Vanajanselän matalikoilta ja loivasti syveneviltä rannoilta.

Suuret Vanajanselän ahvenet ovat kesällä huomattavasti helpommin narrattavissa kuin talvella. Paras aika niiden pyyntiin on loppukesä ja syksy. Silikonista valmistettua vie-

hettä, jiggiä, kannattaa heitellä kivikoissa sekä niemen- ja saartenkärkien nopeasti syvenevissä rinteissä. Varsinaiset körmyniskat saadaan uistelemalla. Pienet syvänevaaput toimivat hyvin vedenalaisilla karikoilla ja niiden liepeillä. Haukia ahvenenuistelun lomassa nousee usein kiusaksi asti.

Kuha

Vanajanselkää on mahdoton sivuuttaa puhumatta kuhasta. Ehdottomasti varmin tapa nappaa kuhapaisti on uisteleminen kesällä. Mitä lämpimämpi vesi, sitä parempi syönti. Perinteisesti siimaan kiinnitetään keskikokoinen vaappu ja sen eteen yksi tai useampi painouistin. Myös painavaa jiggiä kannattaa kokeilla painouistimen tilalla. Hyviä kesäsaaliita saadaan ainakin Keisan saaren ympäriltä, Lusin selältä sekä Suntista heti Vanajaniemen länsipuolelta. Yleensä kuhaa uistellaan illalla ja yöllä, mutta Vanajalla se nappaa hyvin myös päiväsaikaan. Selkäveden kuhanuisteluopeilla pärjää hyvin myös vesistön kapealla reittisuudella Lepaalta Kernaalanjärvelle saakka.

KALASTUSLUVAT:

Vanajanselän kalastusalueen yhtenäislupa

Lupa-alue (n. 10 000 ha) käsittää valtaosan Vanajanselästä sekä Rauttun-, Makkaran- ja Kärjenniemen selän. Luvanmyyjillä on esite alueesta. Yksi lupa oikeuttaa käyttämään enintään kahta viehettä (yhdeällä henkilöllä voi olla useita lupia). 15 €/vuosi

Tyrvännön kalastusyhdistyksen lupa

Lupa-alue (n. 4 000 ha) käsittää Vanajanselän itäpuolisia alueita. Luvanmyyjillä on kartta alueesta. 10 €/vuosi, 4 €/viikko

VENEENLASKUPAIKKA:

Vanajanselällä veneenlaskupaikkoja on Vanajaniemessä (kartta), Lepaanrannassa (littala) ja Viidennumerolla.

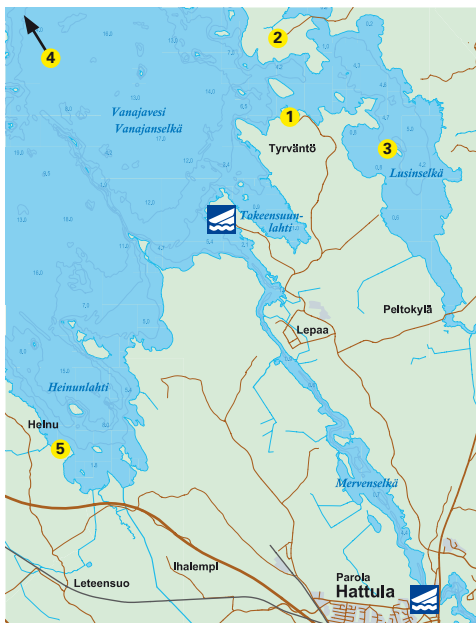
LUPIEN MYYNTIPAIKAT:

• Kyläkauppa Pikku-Akka, TYRVÄNTÖ

puh. (03) 671 7349 (molemmat luvat)

• Torinperän kioski, VALKEAKOSKI

puh. 041 4664 012 (ainoastaan kalastusalueen yhtenäislupa)

• Palvelupiste Kastelli

puh. (03) 621 3372 (molemmat luvat)

• Iloian maatilamatkailu, METSÄKANSA

puh. (03) 588 9227

(ainoastaan kalastusalueen yhtenäislupa)

• Toijalan pyörä, puh. 0400 928 534

(ainoastaan kalastusalueen yhtenäislupa)

• Jutikkalan kartano

puh. 040 555 9758, VALKEAKOSKI

• Maksut suoraan tilille:

Valkeakosken op 549409-21478

(kalastusalueen yhtenäislupa)

Hämeenlinnan seudun op 568061-43552

(Tyrvännön yhdistyksen lupa)

PALVELUT (kartassa sivulla 10):

1 Hotelli Petäys, puh. (03) 6733 01

Majoitus-, ruokailu- ja kokouspalvelut

www.petays.fi

2 Retulansaari, puh. 050 573 5814

Mökkimajoitusta

www.retulansaari.fi

3 Kauraan saari,

Hattulan kunnan virkistysalue
Vierasvenelaituri, laavu, keittokatos, wc

4 Pappilanniemen kurssikeskus,

Sääksmäki, puh. 040 744 1598

Leirit, kokoukset, perhejuhlat

5 Jalavaniemen matkailualue,

puh. (03) 676 4162

Camping, mökkimajoitusta

www.jalavaniemi.fi

Kalastusvinkki:

Uudet kuitusiimat ovat kokeilemisen arvoisia jigikalastuksessa. Kalat tarttuvat helpommin koukkuun siiman venymättömyyden ansiosta. Lisäksi hyvä vetolujuus mahdollistaa ohuen siiman käytön.

Vanajanreitti Lepaalta Kernaalaan

– 30 km kalaisaa reittivettä

Reittiosuudella on paljon kapeikkoja ja kolme isoa selkää: Kernaalanjärvi, Hattulanselkä ja Miemalanselkä. Koko alueelta saadaan hyvin kuhaa ja haukea. Vesistö on tehokkaasti hoidettu ja sinne istutetaan muun muassa runsaasti kuhaa ja kirjolohta. Reitillä on myös runsaasti palveluja kalamiehen iloksi. Vesi on sameaa ja voimakkaan ruskeaa.

Reitti on perinteinen kuhavesi, kalaan kannattaa lähteä vasta illan hämärtyessä. Suurimmat kuhat on saatu selkien syvänteistä. Kuhaa tavataan joka puolella reittiä, mutta selkävedet ovat suosituimpia paikkoja. Kalastettava lupa-alue jatkuu koko Vanajanreitin matkan aina Lepaalta Kernaalanjärvelle asti.

Janakkalan Kernaalanjärvi tunnetaan suurista kuhistaan. Lähes joka vuosi ERÄ-lehden saalistilastojen kärkipäässä loistavat Kernaalan suurkuhat. Kernaalanjärvi on tunnetun suomalaisen Jesse-kuhavaapun testausvesiä. Vuosien kokemuksella järvelle parhaimmiksi ovat osoittautuneet ruskeat ahvenkuvioiset ja kelta-valkoiset vieheet.

KALASTUSLUVAT:

Hämeenlinnan kalastusalueen reittilupa

20 € / vuosi, 10 € / viikko, 5 € / 3 vrk

Lupaa ostaessasi saat kartan lupa-alueesta.

LUVANMYYNTIPAIKAT:

HÄMEENLINNA

- **Palvelupiste Kastelli**, puh. (03) 621 3372
TURENKI
- **Kesäkahvila Suviranta**, puh. (03) 6883 005
HÄMEENLINNA
- **Virvelin rantakrouvi**, puh. 0400 484 172
HATTULA
- **Mierolan sataman kahvila**,
puh. 0400 570 827
JANAKKALA
- **Viralta Camping**, puh. 040 455 7959

Luvat voi maksaa myös suoraan

Hämeenlinnan kalastusalueen tilille:

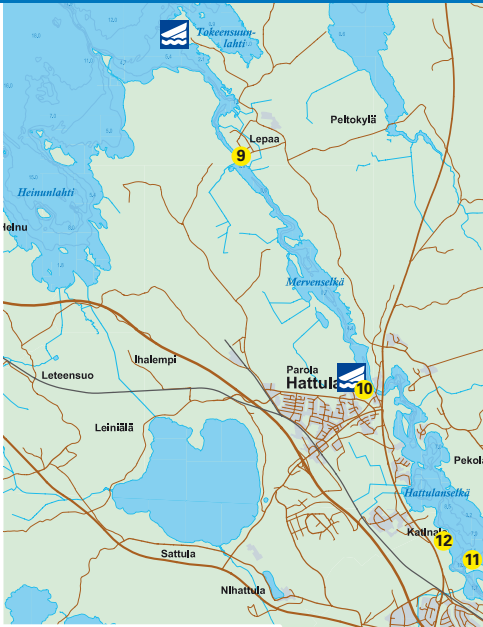
OP HML 568000-268538

Huomioithan että:

osalle Kernaalanjärven kaloista on suositeltu käyttörajoituksia:

- hauen ja ahvenen käyttö enintään 2 krt kuukaudessa
- ankeriaan käyttöä ei suositella ollenkaan

Kysy lisää Janakkalan kunnasta
www.janakkalankunta.fi

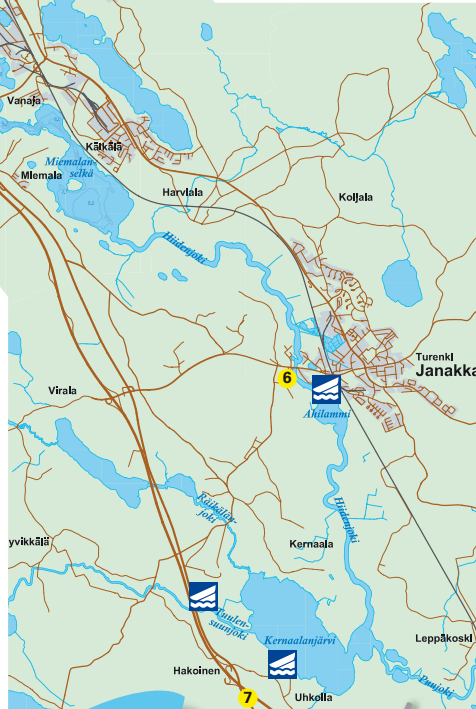

VENEENLASKUPAIKAT:

Vanajaniemi, Lepaa, Mierola, Hämeenlinna (Virveli), Turenki (satama), Tuulensuunjoki

PALVELUT:

- 6 Kesäkahvila Suviranta**, Turenki
Kesäravintola, tanssipaviljonki, venelaituri, puh. (03) 6883 005
- 7 Linnatuuli**, Janakkala
Matkailuneuvonta, puh. 040 455 4455, (03) 630 4220
- 8 Rantasipi Aulanko**, Hämeenlinna
Kylpylähotelli, puh. (03) 658 801, www.rantasipi.fi
- 9 Lepaan viini- ja puutarhatila**, Hattula
Majoitus, tilausravintola, kokoustilat, puh. 0440 465 238, www.lepaa.hamk.fi/matkailu
- 10 Mierolan Silta Cafe**, Hattula, puh. 0400 570 827
- 11 Aulangon tekosaarten kodat**
- i Hämeenlinnan matkailuneuvonta**
puh. (03) 621 3373, www.visithameenlinna.fi
- 12 Kirstulan kartano**, Hämeenlinna
Majoitus-, ruokailu- ja kokouspalvelut
puh. 0500 644 491, www.kirstulankartano.fi

Aulangonjärvi

– kalasta luonnonhoitoalueella

Aulangonjärvi sijaitsee vain 5 km:n päässä Hämeenlinnan keskustasta. Järvi muodostui, kun Vanajaveden pintaa laskettiin yhteensä kolme metriä 1800- ja 1900-luvuilla. Vanhojen puistometsien ympäröimä vesistö on helppo kalastaa rannalta käsin, sillä valtaosa sen rannoista on asumaton. Vain järven luoteiskulmassa on vakituista asutusta. Järven ympäri kiertää retkeilyreitistö, jonka maisemat vaihtelevat rehevästä lehpuistuksesta jylhiin kallioseinämiin.

Aulangonjärven luontaisina kalalajeina ovat tyypilliset järvikalat, hauki ja ahven. Istutettuina lajeina siellä elävät kirjolohti ja siika. Kirjolohti järveen istutetaan kolme kertaa vuodessa. Erikoisuutena mainittakoon talviset kirjolohti-istutukset. Järvellä pidetään vuosittain kirjolohen pilkkikilpailu.

Kilpailun jälkeen kirjolohtiä pääsee pilkkimään vapaasti. Kyseisenä aikana järvellä on verkkokalastus kielletty.

Kirjolohen pilkinässä suosituin kalastusmenelmä on otto-onki. Sellainen voidaan tehdä monella eri tavalla, mutta yksinkertaisuudessaan siimaan laitetaan paino noin 30 cm:n etäisyydelle koukusta. Syöttinä käytetään erilaisia syöttihanoja tai katkarapuja. Pilkkivapa laitetaan avannon reunalle telineeseen ja sitten odotellaan. Kelalta kannattaa vetää löysää siimaa valmiiksi, jotta kirjolohti ehtii nielaista syöttin ennen kuin siima kiristyy. Otto-onki tarvitsee kalastusluvan. Kirjolohen pilkinässä tehokkaaksi ovat osoittautuneet myös lusikkauistimet, kuten JK-Uistimen pieni kevennetty taimenlusikka tai sitten legendaarinen Räsäsen seiska.

KALASTUSLUVAT:

Vapakalastuslupa 10 €/vuosi

Huom! Perämoottorin käyttö kielletty.

LUVANMYYNTIPAIKAT:

• Palvelupiste Kastelli, puh. (03) 621 3372

PALVELUT:

8 Kylpylähotelli Rantasipi Aulanko

puh. (03) 658 801

www.restel.fi, www.rantasipi.fi

13 Aulangon kievari, puh. (03) 675 9772

www.aulangonkievari.fi

14 Aulangon lomakylä, puh. (03) 675 9772

Lomamökkejä, retkeilymaja, ravintola- ja kokouspalvelut, rantasauna, karavaani- ja telttailualue

www.aulangonlomakyla.fi

15 Aulangon Ulkoilumaja, puh. (03) 652 5240

www.lastenliikunnantuki.fi

Kalastusvinkki:

Kokeile kirjolohen kalastamisessa ootto-ongella eri hajuisia tahnoja.

Katumajärvi

– suurankeriaita ja karppeja

Katumajärvi sijaitsee Hämeenlinnan tuntumassa keskellä kulttuurimaisemaa. Järveä on aina verhonnut salaperäisyys. Vesistön nimi periytyy 1000-luvun alkupuolelta, jolloin pakkokäännytetty suomalaiset pesivät kirkollisen kasteen itsestään tämän järven vedellä. Järvi on rehevä, mutta kuitenkin vedenlaadultaan hyvä.

Salaperäisiä ovat myös Katuman mahdolliset ankeriaat. Järveä rysäpyynnillä hoitavat kalastajat nostavat säännöllisesti yli kolmen kilon vonkaleita. Toistaiseksi suurin yksilö saatiin vuonna 2009, jolloin rysään ui suomenennätysankerias (4666 g).

Taitavalla onkimiehellä on hyvät mahdollisuudet napata järvestä ennätysankerias. Ankeriasta tavoitellaan pohjaongella illalla ja yöllä. Syötiksi kelpaavat kastemadot sekä pienet täykalat. Hyviä onkimispaikkoja löytyy mm. järven länsipuolelta upean Mantereenlinnan linnavuoren liepeiltä. Välineenä kannattaa käyttää heitovapaa, jolloin syötin painoineen saa heitettyä riittävän kauas rannasta. Ankeriaan lisäksi järvestä on monipuolinen särkikalakanta. Eipä ole yllätys vaikka siimanpäähän tarttuisi kookas karppi.

KALASTUSLUVAT:

Vapakalastuslupa 5 €/vuosi

Kalastus sallittu myös Vanajan reittiluvalla

Huom! Perämoottorin käyttö kielletty.

LUVANMYYNTIPAIKAT:

• Palvelupiste Kastelli, puh. (03) 621 3372

PALVELUT:

16 Vanajanlinna, puh. (03) 61020

Hotelli, ohjelmapalvelut, kokoustilat,

Linna golf

www.vanajanlinna.fi

Hämeenlinnan palvelut ovat lähellä.

 Lupa-alueeseen kuulumaton alue

Kalastusvinkki:

Onkiminen on hauska koko perheen harrastus. Onkisyötin ei aina tarvitse olla mato. Mainio syötti löytyy kotikeittiöstä – pullan tai vaalean leivän pala maistuu särkikalaille. Pyörittele se kostutetuin sormin kiinteäksi massaksi koukun ympärille ja heitä veteen. Saaliilta ei voi välttyä!

Pääjärvi – alueen syvin järvi

Hämeenkosken ja Hämeenlinnan rajalla sijaitseva enimmillään 85 metriä syvä Pääjärvi on yksi Suomen syvimmistä järvistä. Vesi on hieman humuksen värjäämä. Parhaimmillaan Pääjärvi on kuhan ja hauen vetouistelussa. Tunnetuin kalastuspaikka on Ronninlahti. Järven pohjanmuodot ovat todella vaihtelevia, parin metrin matalikot nousevat yhtäkkiä 40 metrin vedestä. Kaikuluotainta apuna käyttäen voit kalastaa hyvällä tuloksella syvänteiden reunamia.

Pääjärvellä kannattaa vetää 10–12 cm:n kuhavaappuja, haulle kelpaavat isommatkin uistimet. Parhaimpia värejä ovat muikkujäljitelmät. Pakissa kannattaa pitää myös neonekeltaisia uistimia. Toimivia vaappuja ovat Merimetso, Jesse ja Rapalan syvälle sukeltava Husky Jerk.

KALASTUSLUVAT:

Vapakalastuslupa 20 €/vuosi

LUVANMYYNTIPAIKAT:

- **Asiamiesposti Hämeenkoski**
puh. 0200 71000
- **Leena Iloranta**
puh. (03) 7641 288
- **Säästökerit Lammi**
puh. 0500 712 442
- **Risto Torsti**
puh. 0440 552 727
- **Pekka Ollila**
puh. 0400 705 327
- **Matti Huvinen**
puh. (03) 7641 716

PALVELUT:

- 17 Kaunisniemen Leiri- ja Kurssikeskus**
puh. (03) 653 9514
www.kaunisniemi.com
- 18 Jokelan Kartano**, puh. 050 566 7924
Majoitus, ravintola, kokoustilat, juhlat
www.jokelankartano.fi
- 19 Matkailutila Tulimäki**, puh. (03) 7641 693
Majoitus, kokoustilat, ratsutalli,
tilausravintola, juhlat
www.koti.phnet.fi/tulimaki/

VEENEENLASKUPAIKKA:

Levähdysalue Lammi–Asikkala-tien varrella (myös uimaranta).

Pääjärven mobiililupa

Pääjärven vakalastusluvan voit lunastaa kätevästi soittamalla numeroon 06008 20359.
Mobiililupa maksaa 21,5 € + ppm.

Mommilanjärvi

– kuhaa ja lymyävää haukea

Mommilanjärvi tunnetaan vuosittain järjestettävästä soutukilpailusta. Matalassa järvessä hauen, kuhan ja ahvenen kalastus on parhaimmillaan kesäkuukausina, veden lämpötilan noustua yli 15 asteen. Parhaimmat kuhapaikat ovat keskellä järveä, jossa vettä on noin 9 metriä. Kuhakauden ollessa parhaimmillaan heinä–elokuussa uisteleminen keltaisilla tai ahvenkuvioisilla vaapuilla tuottaa saalista.

Hauenkalastajien kannattaa suunnata järven matalaan eteläosaan, jossa hauet ja isot ahvenet lymyävät vesikasvillisuuden suojissa. Mommilanjärvi tunnetaan suurhauista, pidä vavasta kunnolla kiinni!

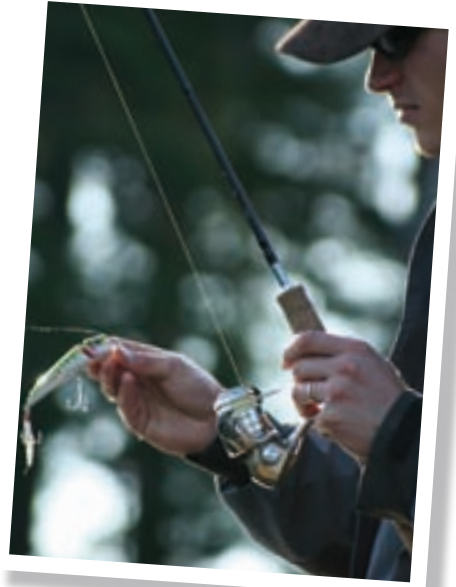
KALASTUSLUVAT:

Vapakalastuslupa 15 €/vuosi

Yhdellä luvalla saa käyttää enintään kolmea viehettä.

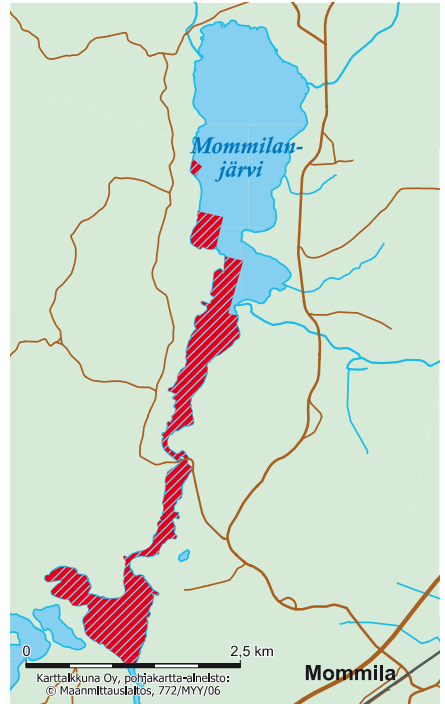
LUVANMYyntIPAIKAT:

• Antti Juvonen, puh. 050 570 0056

Kalastusvinkki:

Pidä uistinpakissa erivärisiä sprilliukoisia tusseja. Voit muuttaa ottiustimesi väriä paikan päällä. Tee raitoja, pilkkuja tai väreitä uistimesi aivan uudenväriseksi. Uusi itse keksitty väri voi toimia yllättävän hyvin!

 Lupa-alueeseen kuulumaton alue

Loppijärvi ja Kaartjärvi

– suurhaukea uistellen

Kookkaan ja matalan Loppijärven pääsaalis on hauki. Haukijahtiin kannattaa varata kunnan välineet, sillä yli viiden kilon kalat eivät ole harvinaisia.

Erityisen hyvin Loppijärven hauille ja kuhille kelpaavat Jesse-uistimen, Rapalan ja Nils Masterin ahvenkuvioiset vaaput. Suosituin pyyntitapa on uistelu, mutta pintaan ulottuvien vesiheinien vuoksi uistelu ei järven kaikissa osissa onnistu. Paras pyyntipaikka on noin kuuden metrin syvänealue, joka sijaitsee järven pohjoisosassa Isosaaren lounaispuolella. Hauki viihtyy vedeltään hyvälaatuisen Loppijärven muissakin osissa, mutta välineeksi kannattaa silloin valita heittouistin. Rantojen mataluuden ja vesikasvien vuoksi vene on Loppijärven kalastajalle lähes välttämättömyys.

Järvi on tunnettu myös ahvenistaan, mutta niiden koko on vaihdellut suuresti vuosien varrella. Tällä hetkellä kanta on runsas, mutta saalis pääosin pienikokoista. Talvella ehdoton väline ahventen huijaimiseen on tapsipilkki, jossa mormyska, värikoukku tai muu syötti on ripustettu 5–10 cm:n siimanpätkään pystypilkkin alapuolelle. Loppijärven syvänteellä harastetaan myös ahventen venepilkintää.

Kaartjärvi sijaitsee Loppijärven läheisyydessä, mutta on erityyppinen kalastuspaikka. Järvi on niukkaravinteinen ja melko kirkasvetinen. Siellä tavataan haukea, kuhaa, siikaa ja jopa taimenia. Kaartjärvi tunnetaan hyvänä uisteluvetenä.

KALASTUSLUVAT:

Loppijärvi ja Kaartjärvi kuuluvat Lopen kalastusalueen yhtenäislupa-alueeseen, joka käsittää useita alueen järviä.

Katso www.kalastusalue.fi

Vuosilupa 25 €/hlö

Vuosiluvalla voi käyttää neljää vapaa ja viehettä sekä onkia perholla tai heitto-koholla. Alueelle saa myös kilpailulupia.

Vuorokausi matkapuhelimella 5 €/hlö, puh. 0600 90943

LUVANMYyntIPAIKAT:

LOPEN KIRKONKYLÄ

- **Eräloppi Oy**, puh. (019) 4411 42
JOKINIEMI
- **Shell Loppi A. Pirttilä**, puh. (019) 4402 70
SAJANIEMI
- **Lopen Pyöräliike Ky**, puh. (019) 4459 64
SALONKYLÄ
- **Riihisalo**, puh. (019) 448 834
LÄYLIÄINEN
- **Neste Uotila**, puh. (019) 4432 49
RIIHIMÄKI
- **Korkiakosken uistin**, puh. (019) 724 700

VEENEENLASKUPAIKAT:

LOPPIJÄRVI

Kirkonkylän uimaranta

- Laskupaikalta löytyy pukukoppi, WC, grillipaikka ja katos, lasten leikkipaikka, uimaranta sekä tilava parkkipaikka.

KAARTJÄRVI

1) Kunnan ranta (Räyskälän kantatietä Vojakkalan tietä n. 1,6 km)

- Laskupaikan ranta on matala.
  - Rannasta löytyy pukukoppi ja WC
- 2) Sähkönokka

PALVELUT:

20 Halmelan Lomamökit

2 vuokramökkiä Loppijärven saarella, veneet sisältyvät vuokrahintoihin

Marja Ukkola, puh. 0500 465 085

www.loppi.net/halmela

21 Laakasalo, puh. (019) 448 960

Hotelli, huvilat, ravintola, kurssikeskus, caravan-alue, golf, oma veneenlaskupaikka

www.laakasalo.com

22 Riihisalo, puh. (019) 448 834

Majoitusta, kahvio, tilaussauna, juhlat, oma veneenlaskupaikka

riihisalo@riihimaki.fi

Lopen lupa kätevästi kännykällä

24h-vuorokausiluvan voit lunastaa soittamalla matkapuhelimella numeroon 0600 90943.

Lupa ja lupatarkistusnumero lähetetään sinulle paluuviestinä.

Lupa on voimassa vahvistusviestin saapumisesta 24h. Säästä viesti tositteena lupatarkastusta varten.

Alajärvi

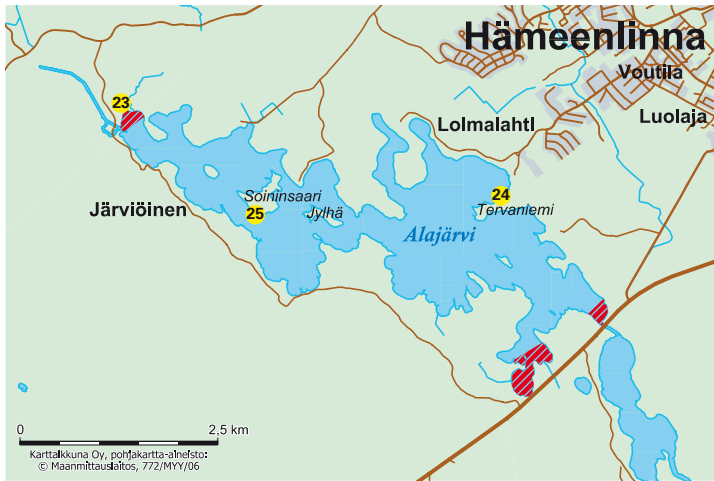
– kelpo uistelu- ja pilkkivesi

Alajärvi on mainio ympärivuotinen virkistysalue Hämeenlinnan länsipuolen asukkaille sekä kauempaa tulleille. Tervaniemessä on hyvä uimaranta tulipaikkoinen. Talvisin niemestä pääsee jäälle, missä kiertele supersuosittu luistin- ja potkukelkkarata. Soininsaaren laavuilla on pilkkijän tai ulkoilijan mukava levätä ja keittää kahvit. Kaunis ja sokkeloinen järvi on myös kelpo pilkkivesi, sillä ahventen joukossa on kookkaampiakin yksilöitä kuin pelkkiä kissankaloja. Siksi Alajärvesä kannattaa kokeilla hämäläisten kalas-

tajamestareiden suosimaa tasapainopilkkiä. Lapset voi huoletta ottaa mukaan tähän helppoon kohteeseen.

Mikäli saat veneen käyttöösi, kokeile taitojasi kuhanuistelussa. Alajärven kuhanonta ei ole tiheä, mutta kalat ovat kookkaita. Järvessä on luonnollisesti myös haukia, mutta niiden koko on viime vuosina ollut vaatimaton. Alajärvessä, kuten useassa muussakin oppaassa esitellyssä järvessä, on runsaasti täplärapuja. Alajärven rapujen pyyntilupia myydään rajoitettu määrä.

KALASTUSLUVAT:

Vapakalastuslupa 12 €/kesä

Ravustuslupa 20 €/5 mertaa

Huom! Ravustuslupia rajoitetusti.

LUVANMYYNTIPAIKAT:

• Hämeenlinnan Intersport,
puh. (03) 682 3910

PALVELUT:

23 Inkalan kartano, puh. (03) 6524 150

Majoitus, kokoustilat, perhejuhlat,
ruokailut, sauna

www.inkalankartano.fi

24 Tervaniemen kota

25 Soininsaari, kaksi kotaa

Kalastusvinkki:

Pidä aina mukana koukunteroitinta. Koukut tylsyvät pohjakosketuksissa ja kalan suussa. Muutamalla viilan sipaisulla koukku on taas terävä. Säilytä vieheet kuivassa paikassa.

Renkajärvi

– karua ja komeaa

Renkajärvi on oiva kalastuspaikka perinteiselle mökkikalastukselle. Pitkässä ja kapeassa Renkajärvessä asustaa haukien ja ahventen lisäksi siikoja sekä kuhia. Tulokselliseen mökkikalastukseen tarvitaan soutuvene ja kevyet heittokalastusvälineet. Etsi rannan tuntumasta lumpeikkoja tai muuta vesikasvillisuutta. Varaa mukaan lippauistimia, kuten Mepps tai Laxman, ja muutama pieni lusikkauistin. Soutele hiljalleen ja heitä tarkasti vesikasvien viereen, missä hauet ja ahvenet lymyävät. Parhaimmillaan Renkajärven tyyliiset karut vesistöt ovat kesäkuukausina.

Kokeile talvella siianpilkintää! Valitse ohut siima ja pieniä pilkkejä sekä mormyskoja. Laita syötiksi kärpäsen tai surviaisääsken toukka. Pilki rannan tuntumassa salmikohdissa.

KALASTUSLUVAT:

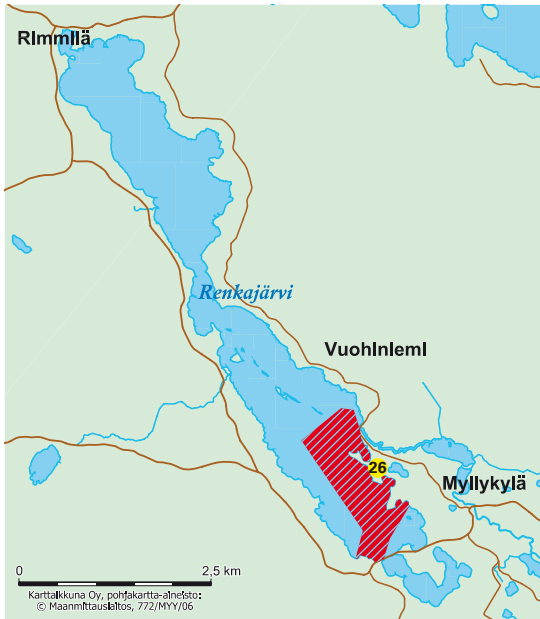
15 €/vuosi

Kalastuslupa maksetaan pankkisiirrolla Renkajärven kalastusyhdistys ry:n tilille: Lammin Säästöpankki 426000-156155

Huom! Moottorinkäyttö kielletty 1.5.–30.6. Muuna aikana ei saa käyttää yli 5 hv:n moottoria.

PALVELUT:

26 Renkaloma, puh. 0400 699 090
Huvila- ja mökkimajoitusta
www.renkaloma.fi

 Lupa-alueeseen kuulumaton alue

Kalastusvinkki:

*Etsikää vieheen ottiväri porukalla!
Kun jollain värillä alkaa tulla saalista,
niin vaihtakaa kaikille samanlaiset
vieheet.*

Takajärvi

– kirkasvetinen ahvenaitta

Hattulan Takajärvi on havumetsien ympäröimä karu ja kirkasvetinen järvi.

Pilkkikalosta ehdoton on ahven! Se liikkuu parvina rannan tuntumassa ja syönti voi olla ajoittain hurjaa. Pienissä järvissä kalan koko voi myös yllättää. Pienten ahventen joukosta voi tarrata jopa kilon painoinen ahven.

Keskikesällä saattaa uistimella ahventen lisäksi saada myös haukia ja kuhia. Uistinvalinnoissa kannattaa suosia sinihopeasävyisiä vieheitä. Rapalan Jointed vaaput, Kuusamon Räsänen ja Meppsien sekä Laxmanin lipat ovat toimivia valintoja.

KALASTUSLUVAT:

Vapakalastuslupa 10 €/vuosi

LUVANMYYNTIPAIKAT:

- **Valteri Halla**, puh. 040 855 6976
- **Pertti Hento**, puh. 040 771 5523
- **Hellevi Myllymäki**, puh. (03) 6713 773
- **Timo Virtanen**, puh. 050 5369 161

Kalastusvinkki:

Perho toimii myös pilkkikalastuksessa! Sido 10 cm pilkin yläpuolelle tapsin päähän pieni musta tai ruskea perho. Saat huomata, että kala jää kiinni jopa useammin perhoon kuin pilkin koukkuun.

Jokikalastusta

Teuronjoella ja Renkajoella

Joella voi kalastaa kevyemmällä välineillä kuin järvellä, koska pitkät heitot eivät ole tarpeen. Jokikalastus ei ole pelkkää koskikalastusta, vaan myös jokien hitaasti virtaavat alueet ovat kelpo kalastusvettä.

Teuronjoki

Teuronjoki saa alkunsa Lammin Pääjärvestä. Se virtaa mutkitellen muuttuen välillä pieniksi koskiksi. Koko joen alueella tavataan kirjolohia, taimenia, haukia ja ahvenia. Hämeenkosken kirkonkylällä sijaitsee joen paras kalapaikka, johon istutetaan muutaman kerran vuodessa kirjolohia. Muistathan päästää takaisin alle 40 cm taimenet.

Renkajoki

Renkajärvestä alkava joki laskee Rengon kirkonkylän läpi Haapajärveen. Jyrkkätörmäinen Renkajoki virtaa noin 5–6 metrin levyisenä ja muuttuu paikoittain kapeiksi järviksi ja pieniksi vuolaiksi koskiksi.

Renkajoki on mukava pienimuotoinen kalastuspaikka perhokalastajille tai uistinkalastajille. Saaliina ovat haukien ja ahvenien lisäksi taimen sekä erilaiset särkikalat. Joessa on istuttujen taimenien lisäksi myös luontainen taimenkanta. Runsasvetiseen aikaan melonnan ja kalastuksen voi hyvin yhdistää Renkajoella.

KALASTUSLUVAT:

Teuronjoki (Hämeenkosken kalastusyhdistys)

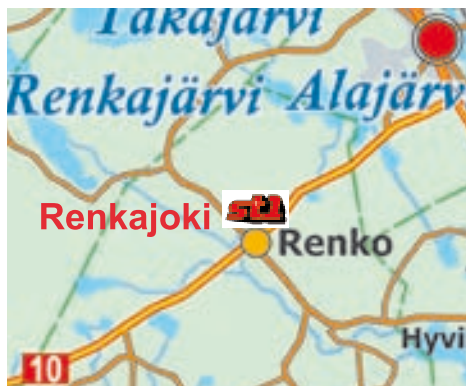
10 €/vrk, 50 €/vuosi

Kalastus sallittu vieheillä ja perhoilla.

Rengon Renkajoki

10 €/vuosi

Luvan mukana saat kartan lupa-alueesta.

LUVANMYYNTIPAIKAT:

TEURONJOKI

- Jokelan kartano, puh. 050 566 7924

RENKAJOKI

- Rengon St1-huoltamo, puh. (03) 6527 760
- Vilho Sipilä, puh. 050 5936 952
- Harri Takkumäki, puh. (03) 6526 046, 040 843 6064

VEENENLASKUPAIKKA:

Kanootille Hämeenkoskella.

PALVELUT:

Teuronjoki

- 18 Jokelan Kartano, puh. 050 566 7924

Majoitus, ravintola, kokoukset, juhlat

www.jokelankartano.fi

- 19 Matkailutila Tulimäki, puh. (03) 7641 693

Majoitus, kokoukset, ratsutalli, tilausravintola, juhlat

www.koti.phnet.fi/tulimaki/

Kalastusvinkki:

Perhoa voit heittää myös virvelillä! Hanki muovinen vedellä täytettävä kuplakoho. Sido siihen noin metrin mittainen siimanpätkä, jonka päähän perho. Kuplakoho sidotaan puolestaan virvelisiin. Voit heittää perhoa niin seisovassa kuin virtaavassa vedessä.

Vanajanreitin kalalajit

Ahven

Kansalliskalamme ahvenen tapaa vesissä kuin vesissä. Se on ihanteellinen pyydettävä, sillä se ottaa lähes mihin tahansa syöttiin. Ahvenelle kelpaa vesihyönteisten lisäksi muun muassa kuoret, muikut ja salakat. Kesäikesän tyyninä kesäiltoina saattavat piikkiselät rikkoa vedenpinnan ahvenparven ajaessa takaa pikkukaloja. Tummissa vesissä ahven on lähes musta, kun taas kirkkaissa vesissä sen kyljet ovat hopean vihreät.

Kuha

Sameiden vesien kuparikylki on petokala, joka saalistaa hyvän hämäränäkönsä ja kylkiviiva-aistinsa turvin. Kuha kutee touko-kesäkuussa, jolloin se hakeutuu matalien lahtien kovapohjaisille alueille kutemaan. Koiraskuha jää vartioimaan kutualueetta ja iskee aggressiivisesti lähitöllä liikkuvien tunkeilijoiden kimppuun. Tästä johtuu, että kutualueilta uistimeen tarttuvat kuhat ovat usein koiraita. Vanajanreitin vesistä saadaan vuosittain ennätysisiä hipovia kuhia. Suurimmat niistä ovat yli 10 kg. Kuhan alamitta asetuksessa on 37 cm, mutta alamittaa on paikoin nostettu kalastusalueen päätöksellä.

Hauki

Vesiemme krokotiili sopeutuu lähes kaikenlaisiin vesiin. Vanajanreitillä se tukistaa vavan päässä niin järvien syvänteissä kuin järvien välissä olevissa joissa. Salaattia lukuun ottamatta hauki on kaikkiruokainen. Sille kelpaa kalojen lisäksi myös vesilintujen poikaset. Sillä on ainoastaan kaksi mainittavaa uhkaa: ihminen ja toinen hauki. Nälkäisimmillään hauki on heti kudun jälkeen toukokuussa ja syksyllä.

Kirjolohi

Presidentti Urho Kekkonen antoi vuonna 1965 Pohjois-Amerikasta tuodulle sateenkaariraudulle uuden nimen, kirjolohi. Tämä maahanmuuttaja tunnetaan kalamiesten keskuudessa armottomana tappelijana ja siimankatkojana. Kiitollisena pyydettävänä se kelpuuttaa syötiksi niin tavallisen madon kuin uistimenkin.

Lahna

Hämeen maakuntakala, lahna, on yksi kookkaimista onkikaloistamme ja niitä on runsaasti lähes kaikkialla Vanajanreitillä. Ne liikkuvat yleensä parvissa rantojen tuntumassa. Hyvää lahnapaikkaa etsiessäsi viritä onki mielellään tuulenpuoleiselle rannalle. Lahna voi elää jopa 40-vuotiaaksi!

Made

Matikka eli made on pohjakala. Se on erittäin huononäköinen, joten se joutuu hakemaan ravintoa hyvän hajuaistinsa ja tuntoviiksien avulla. Kömpelönä uimarina se saa hankalasti kiinni eläviä kaloja. Made syö pohjasta kuolleita kaloja, vesieläimiä ja joskus voi ruokalistalle joutua rapukin. Made on siitä erikoinen kala, että se lisääntyy talvella helmi-kuussa. Se kasvaa parhaiten talvikuukausien aikana päinvastoin kuin muut suomalaiset kalalajit.

Toutain

Särkikaloihin kuuluva toutain on petokala. Se on ollut uhanalainen, mutta nykyään se on istutusten ansiosta saatu leviämään eteläisen Suomen vesiin. Ankarasti taisteleva toutain ottaa pieniin vaappuihin ja lippoihin, mutta sen voi saada isommalla uistimella kuhanuistelun yhteydessä. Toutaimeen voi törmätä koko Vanajanveden reitillä.

Ankerias

Käärmemäinen ankerias on melkoinen yllätys siiman päässä. Pitkäsiimalla sitä saadaan parhaiten, mutta se saattaa ottaa myös tavalliseen matoonkeen. Vanajanveden reitille ankeriaita on istutettu vuosia. Luonnossa ankeriaat lisääntyvät Sargassomerellä, josta ne vaeltavat tuhansia kilometrejä merivirtojen mukana Suomen rannikolle. Vaellusvietti on niillä niin kova, että niiden arvelaan joskus luikerrelleen jopa kuivalla maalla päästäkseen vesistöstä toiseen.

Täplärapu

Täplärapu on varsin uusi laji Suomessa. Se on kotoisin Pohjois-Amerikasta – ensimmäiset niistä istutettiin tänne 1960-luvulla. Täplärapu on toinen Suomessa yleisesti esiintyvistä rapulajeista. Jokiravusta sen erottaa siitä, että sillä on saksien tyviosassa vaalea täplä. Täplärapu viihtyy Vanajanreitillä mm. Alajärvellä.

Internetistä lisätieto

www.vanajanreitti.fi

Tietoa Hämeen vesistä sekä kalatalouden viranomaispalvelut: www.ely-keskus.fi/hame

Kalatalouden neuvontapalvelut: www.proagria.fi/hame

Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö: www.vapaa-ajankalastaja.fi

Kalastusluvut ja -säännöt: www.mmm.fi

Mökille Hämeeseen: www.lomarengas.fi

Kalastusmatkailua: www.kalastajanmaailma.com

Paikkakuntakohtainen sää: www.fmi.fi

Kalakalenteri: www.kuusamonuistin.fi/kalakalenteri.htm

Tietoa kaloista: www.maretarium.fi

Vanajavesikeskus: www.vanajavesi.fi

Kalastajan kultaiset säännöt

1. Muista turvallisuus vesillä! Muista pelastusliivit ja älä käytä alkoholia vesillä.
2. Pidä kalastusluvut aina mukanasasi.
3. Päästä alamittainen kala kasvamaan – voit saada sen myöhemmin paljon isompana.
4. Arvosta saalistasi – tainnuta ja verestä kala heti saatuaasi sen.
5. Ota ylös vain se määrä kalaa, jonka voit käyttää järkevästi.
6. Älä kalasta seisovien pyydysten vieressä ja anna tilaa muille vapakalastajille.
Kunnioita muita vesillä liikkujia ja kalastajia.
7. Kunnioita veden- ja rannanomistajia. Älä kalasta lähellä mökkilaitureita.
8. Älä roskaa – kerää pois muiden jättämät roskat.